

Sprawa C-77/09

Gowan Comércio Internacional e Serviços Lda

przeciwko

Ministero della Salute

(wniosek o wydanie orzeczenia w trybie
prejudycjalnym złożony przez Tribunale amministrativo regionale del Lazio)

Środki ochrony roślin — Dyrektywa 2006/134/WE — Ważność — Ograniczenia
w stosowaniu fenarimolu jako substancji czynnej

Opinia rzecznika generalnego N. Jääskinena przedstawiona w dniu 15 lipca
2010 r. . . . . I - 13538

Wyrok Trybunału (druga izba) z dnia 22 grudnia 2010 r. . . . . I - 13555

Streszczenie wyroku

1. *Pytania prejudycjalne — Ocena ważności — Dopuszczalność — Konieczność dostarczenia Trybunałowi wystarczających wyjaśnień w zakresie stanu faktycznego i prawnego (art. 234 WE)*
2. *Rolnictwo — Zbliżanie ustawodawstw — Wprowadzanie do obrotu środków ochrony roślin — Dyrektywa 91/414 (dyrektywy: Rady 91/414, art. 19, załącznik I; Komisji 2006/134)*

3. *Rolnictwo — Zbliżanie ustawodawstw — Wprowadzanie do obrotu środków ochrony roślin — Dyrektywa 91/414*
(dyrektywy: Rady 91/414, art. 19, załącznik I; Komisji 2006/134)
4. *Rolnictwo — Zbliżanie ustawodawstw — Wprowadzanie do obrotu środków ochrony roślin — Dyrektywa 91/414*
(art. 168 TFUE, 191 ust. 1, 2 TFUE; dyrektywy: Rady 91/414, załącznik I; Komisji 2006/134)
5. *Rolnictwo — Zbliżanie ustawodawstw — Wprowadzanie do obrotu środków ochrony roślin — Dyrektywa 91/414*
(dyrektywy: Rady 91/414, art. 5 ust. 5, załącznik I; Komisji 2006/134)

1. Trybunał może odmówić wydania orzeczenia w przedmiocie pytania prejudycjalnego zadanego przez sąd krajowy wyłącznie, jeżeli w szczególności oczywiste jest, że wykładnia lub ocena ważności normy Unii, o którą wnioskuje sąd krajowy, nie ma żadnego związku z okolicznościami lub przedmiotem sporu w postępowaniu przed sądem krajowym, gdy problem jest hipotetyczny bądź gdy Trybunał nie dysponuje elementami stanu faktycznego albo prawnego, które są konieczne do udzielenia użytecznej odpowiedzi na przedstawione mu pytania.

użycia substancji ustanowionych w tej dyrektywie, z wynikami oceny technicznej i naukowej tej substancji, które były ogólnie pozytywne, w taki sposób by Trybunał dysponował wystarczającymi informacjami pozwalającymi mu na zbadanie ważności dyrektywy w odniesieniu do sytuacji będącej przedmiotem sporu w postępowaniu przed sądem krajowym

(por. pkt 25–27)

Nie jest tak gdy po pierwsze, przed Trybunałem nie zostało zakwestionowane, że kwestia ważności dyrektywy ma znaczenie dla rozwiązania sporu w postępowaniu przed sądem krajowym i gdy z drugiej strony sąd krajowy wyraził wątpliwości co do jego ważności zasadniczo ze względu na niezgodność ograniczeń

2. Jak wynika z motywów: piątego, szóstego i dziewiątego, dyrektywa 91/414 dotycząca wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin, ma na celu usunięcie przeszkód w wewnątrzspółnotowym handlu środkami ochrony roślin

przy zachowaniu wysokiego poziomu ochrony środowiska oraz zdrowia ludzi i zwierząt. Po to, by mogła skutecznie realizować wyznaczony jej cel, oraz biorąc pod uwagę konieczność dokonywania przez nią złożonych ocen naukowych, gdy w ramach badania wniosku o włączenie substancji czynnych do załącznika I do dyrektywy 91/414 Komisja dokonuje oceny zagrożeń powodowanych przez stosowanie tych substancji, należy jej przyznać szeroki zakres swobodnego uznania.

3. W ramach dyrektywy 91/414 dotyczącej wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin, gdy Komisja jest zobowiązana wziąć pod uwagę ocenę naukową przygotowaną przez państwo członkowskie pełniące rolę sprawozdawcy, ocena ta nie wiąże jednak Komisji ani ewentualnie Rady, które podczas procedury przewidzianej w art. 19 tej dyrektywy są nadal uprawnione do przyjęcia środków ograniczających zagrożenie innych niż proponowane przez państwo członkowskie pełniące rolę sprawozdawcy.

Korzystanie ze swobodnego uznania nie jest jednak wyjęte spod kontroli sądu. W istocie w ramach tej kontroli sąd Unii musi poddać weryfikacji poszanowanie zasad proceduralnych, prawidłowość ustaleń faktycznych przyjętych przez Komisję, brak oczywistego błędu w ocenie tych okoliczności faktycznych oraz brak nadużycia władzy. W szczególności w celu sprawdzenia, czy właściwa instytucja popełniła oczywisty błąd w ocenie, sąd Unii musi skontrolować, czy instytucja ta starannie i bezstronnie zbadała wszystkie istotne okoliczności danej sprawy, na które powołano się na poparcie wyciągniętych z nich wniosków.

Co się tyczy dyrektywy 2006/134 zmieniającej dyrektywę 91/414 w celu włączenia fenarimolu jako substancji czynnej, ponieważ z jednej strony dane przedstawione przez powiadamiającego potwierdziły początkową ocenę państwa członkowskiego pełniącego rolę sprawozdawcy co do braku niedopuszczalnego zagrożenia i zostały przyjęte przez grupę roboczą ds. oceny a z drugiej strony owa dyrektywa 2006/134 nie podważa wyników badania naukowego zagrożeń powodowanych przez tę substancję czynną gdyż prowadzi do zezwolenia na jej używanie w środkach ochrony roślin, nic nie pozwala stwierdzić, że dyrektywa 2006/134 jest dotknięta oczywistym błędem w ocenie ze strony Komisji.

(por. pkt 54–57)

W istocie w takich okolicznościach nie można zarzucać Komisji, że nie

rozpatrzyła starannie i bezstronnie danych naukowych przedstawionych przez państwo członkowskie pełniące rolę sprawozdawcy podczas fazy oceny zagrożeń powodowanych przez stosowanie fenarimolu.

(por. pkt 60, 62, 63, 65, 67)

4. Jeżeli istnienie lub zakres domniemanego ryzyka okażą się niemożliwe do ustalenia z całkowitą pewnością z racji niewystarczającego, nieostatecznego lub niedokładnego charakteru wyników przeprowadzonych badań, lecz pozostaje prawdopodobieństwo powstania rzeczywistej szkody dla zdrowia publicznego, gdyby to ryzyko miało wystąpić, zasada ostrożności uzasadnia przyjęcie środków ograniczających z zastrzeżeniem, iż będą one niedyskryminacyjne i obiektywne.

Co się tyczy procedury włączenia fenarimolu do załącznika I do dyrektywy 91/414 dotyczącej wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin, okazało się, że podczas przygotowywania projektu decyzji w sprawie włączenia fenarimolu do załącznika I do dyrektywy 91/414 pozostały pewne obawy co do właściwego fenarimolowi działania toksycznego, łącznie z ewentualnymi właściwościami powodującymi zaburzenia endokrynologiczne, uzasadniające stanowisko, iż stosowanie tej substancji powinno

podlegać ograniczeniom. Tymczasem nie można uważać, że takie obawy zasądają się tylko na czysto hipotetycznych rozważaniach.

W tych okolicznościach, które zdają się wskazywać, że istniał jeszcze pewien brak pewności naukowej co do oceny skutków substancji takich jak fenarimol dla systemu endokrynologicznego, nie można uważać, że Komisja w oczywiste błędny sposób zastosowała zasadę ostrożności, wiążąc dopuszczenie tej substancji z ograniczeniami stosowania.

(por. pkt 76–79)

5. Należy przyznać Komisji szeroki zakres swobodnego uznania, gdy podejmuje ona środki ograniczające zagrożenia w ramach procedury włączania substancji do załącznika I do dyrektywy 91/414 dotyczącej wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin.

Co się tyczy kwestii, czy środki ograniczające używanie fenarimolu są odpowiednie do realizacji celu zamierzonego przez dyrektywę 91/414, z postępowania zakończonego przyjęciem dyrektywy 2006/134 zmieniającej dyrektywę 91/414 w celu włączenia fenarimolu jako substancji czynnej, oraz z motywów tej dyrektywy wynika, że Komisja usiłowała

osiągnąć równowagę pomiędzy celami dyrektywy 91/414 dotyczącymi poprawy produkcji roślinnej oraz ochrony zdrowia ludzi i zwierząt, wód gruntowych i środowiska a interesem powiadamiającego polegającym na uzyskaniu włączenia fenarimolu do załącznika I do dyrektywy 91/414 w następstwie badania naukowego zagrożeń powodowanych przez tę substancję. Przy uwzględnieniu obaw co do ewentualnych skutków fenarimolu związanych z zaburzeniami endokryologicznymi i braku pewności naukowej w tym względzie, które uzasadniły przywołanie przez Komisję zasady ostrożności, ograniczenia, którym dyrektywa 2006/134 poddaje stosowanie tej substancji, nie wydają się nieodpowiednie do osiągnięcia tych celów.

Co się tyczy konieczności rozpatrywanego środka, należy zauważyć, że o ile włącznie fenarimolu do załącznika I do dyrektywy 91/414 zostało ograniczone do okresu 18 miesięcy, o tyle z motywu 11 dyrektywy 2006/134 wynika, że to ograniczenie czasowe nie stanowi przeszkody dla ewentualnego przedłużenia

terminu włączenia zgodnie z przepisami art. 5 ust. 5 dyrektywy 91/414. Podobnie z motywu 6 dyrektywy 2006/134 wynika wyraźnie, że okoliczność, zgodnie z którą zezwolenie na używanie fenarimolu jest ograniczone wyłącznie do zastosowań faktycznie poddanych ocenie i uznanych za zgodne z warunkami dyrektywy 91/414, nie stoi na przeszkodzie temu, by inne zastosowania po przeprowadzeniu ich pełnej oceny mogły zostać włączone do załącznika I do tej dyrektywy.

W tych okolicznościach, nie można uważać, że środki stanowiące ograniczenia w stosowaniu fenarimolu przekraczają to, co można uznać za konieczne w celu osiągnięcia zamierzonych celów. W związku z tym dyrektywa 2006/134 nie jest nieważna z powodu naruszenia zasady proporcjonalności.

(por. pkt 82–87)